

Piotr Luberta - Przewodniczący ZZRG w Polsce

Gość Honorowy Konferencji

Treść wystąpienia podczas Konferencji naukowej w

Głównym Instytucie Górnictwa

pod nazwą „Bezpieczna praca – bezpieczna rodzina. Promocja Społecznej Odpowiedzialności Biznesu w aspekcie bezpieczeństwa i higieny pracy”

Katowice, dnia 7 września 2011 r.

Partnerski projekt Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce, Głównego Instytutu Górnictwa oraz Fundacji rodzin Górniczych pt.: „Bezpieczna praca - bezpieczna rodzina. Promocja Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw w aspekcie bezpieczeństwa i higieny pracy”, zainicjowały trzy zasadnicze sprawy. Oto one:

- stała troska i doskonalenie bezpieczeństwa i higieny pracy w kopalniach węgla kamiennego,
- poprawa sytuacji życiowej rodzin doświadczonych stratą męża, ojca w wyniku wypadku śmiertelnego w pracy w kopalniach węgla kamiennego,
- poprawa współpracy w zakresie - CSR (Corporate Social Responsibility) tj.: społeczna odpowiedzialność biznesu (przedsiębiorstw) pomiędzy przedsiębiorstwem a pracownikami, związkami zawodowymi i FRG.

Na wstępie zobrazuję stan bhp w górnictwie węgla kamiennego.

Szanowni Państwo. Jak trudną i niebezpieczną profesją jest praca pod ziemią – wiadomo, jak niebezpiecznie jest nieść pomoc w ramach akcji ratowniczej – wiadomo, zatem kilka liczb z statystyki:

ratownicy górniczy w latach 1945 – 2011, ulegli wypadkom śmiertelnym w ilości 109, statystyka ta uwzględnia również dwa wypadki śmiertelne jakim ulegli ratownicy podczas tegorocznej akcji ratowniczej w KWK „Krupiński”. Najgroźniejsze były wybuchy metanu i pyłu węglowego podczas akcji

ratowniczej, w tych okolicznościach życie straciło 33 ratowników, następną grupą zagrożeń to atmosfera beztlenowa, wysokie stężenia tlenku węgla i awarie sprzętu. W tych warunkach oraz w wysokiej temperaturze i niekorzystnym przebywaniu ratowników w dyskomforcie mikroklimatycznym wywołującym udar cieplny wysiłkowy, życie straciło 22 ratowników.

Oprócz katastrof górniczych i akcji ratowniczych w zakładach górniczych odnotowujemy wiele wypadków indywidualnych przy pracy i to ze skutkiem śmiertelnym i ciężkim prowadzącym do inwalidztwa i stałej opieki, w tym medycznej. W minionych pięciu latach odnotowano 11 000 wypadków ogółem, w tym 137 śmiertelnych i 101 ciężkich. Ilość rodzin poszkodowanych i ciężko doświadczonych utratą męża, ojca po wypadku na kopalni węgla kamiennego, niejednokrotnie jedyne go żywiciela rodziny a objętych opieką sięga 6000 rodzin w całej Polsce.

W podanych liczbach, za którymi kryją się tragedie ludzkie, dostrzegamy, że w górnictwie trzeba nieustannie dążyć do tego, by pracować maksymalnie bezpieczniej.

W pracach konkursowych ujętych w opublikowanej książce oraz podczas 10 naukowych warsztatów oprócz bhp jawi się obraz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową po wypadku górnika w kopalni. Niestety żyją rodziny w niedostatku, pozostawione samym sobie, jeżeli już to pomoc ma charakter doraźny.

Konkurs literacki na pamiętniki pt.: „Moje życie po wypadku” oraz 10 warsztatów naukowych z udziałem wszystkich zainteresowanych stron wykazała, że promocja CSR doskonale wpisuje się w oczekiwania poszkodowanych, ich rodzin i przedsiębiorców oraz wskazuje znaczący wpływ na poprawę statystyk wypadkowych.

Wnioski podstawowe z obu ww. źródeł są następujące:

- konkurs miał pozytywny wpływ na większość autorów prac,
- członkowie poszkodowanych rodzin po latach stali się życiowo mocniejsi,
- ogólnie są zadowoleni, że opublikowane prace zachowają w pamięci męża, ojca, syna.

Z analizy socjologicznej prac konkursowych i wniosków z Warsztatów wynika m. in., że wdrożenie koncepcji CSR jest potrzebne przedsiębiorcom oraz należy

uznać za słuszne zorganizowanie Konferencji. Ponadto postrzega się zastosowanie CSR jako poprawiające stosunki pomiędzy kierownictwem a załogą, poprawia współpracę w zakresie bhp, polepsza sprawy socjalne, ma wpływ na zarządzanie na linii przedsiębiorca – związki zawodowe, poprawia współpracę z fundacjami pozarządowymi oraz z samorządem lokalnym.

Szanowni Państwo. Generalnie wdowy po górnikach tragicznie zmarłych na kopalni i ich dzieci są niezadowolone z opieki nad nimi, wysokością rent i zasiłków. Nie potrafią zapomnieć o doznanej tragedii, mają żal do kopalni, że zostały same z życiowymi problemami. Żyją w poczuciu krzywdy lecz z nadzieją spoglądają na dzisiejsze trochę lepsze czasy.

W ramach CSR potrzebne i dość proste do wprowadzenia w życie jest wskazanie wykwalifikowanych pracowników zatrudnionych w ramach struktur organizacyjnych przedsiębiorstw górniczych (spółek) pełniących opiekę nad wdowami, dziećmi i inwalidami. Ponadto widzi się pilną potrzebę aby zakłady górnicze posiadały pisemnie opracowaną instrukcję, również zamieszczoną na jej stronie internetowej, na temat co przysługuje rodzinom poszkodowanym w wyniku wypadku najbliższego członka rodziny. Rodziny powinny być informowane o wszystkich zmianach w ww. informacji. Istnieje też praktycznie uzasadniona potrzeba zorganizowania w ramach struktury kopalni, profesjonalnej pomocy psychologicznej, otaczająca opieką rodzinę zaraz po wypadku lecz i również później w trakcie dochodzenia do normalnej egzystencji. Odpowiednie przeszkolenie powinny przejść osoby z kopalni, które jako pierwsze informują rodzinę o tragicznym wypadku. W grupie pierwszego kontaktu powinien stanowić oprócz psychologa, ratownik medyczny.

Za normę i obowiązek należy przyjąć fakt aby spółki węglowe zainteresowane były zatrudnianiem członków rodzin poszkodowanych na kopalni, oczywiście w ramach wcześniejszych szkoleń zawodowych czy kierunkowych stypendiów dla dzieci.

Ważna jest pomoc ze strony państwa, niestety przepisy, w tym i ZUS są niesprawiedliwe, np. są niekorzystne dla młodych wdów, generalnie brak rozwiązań systemowych uwzględniających konkretną sytuację danej rodziny w potrzebie.

Uważamy, że każdy ratownik górniczy powinien być objęty dodatkowym ubezpieczeniem społecznym, na wypadek uszczerbku na zdrowiu w akcjach

ratowniczych i pracach profilaktycznych. Nie może być traktowany formalnie i zdawkowo z tytułu inwalidztwa, uwaga ta dotyczy również wdów i dzieci.

Bardzo ważna jest też dla rodzin i dzieci po tragicznie zmarłych górnikach, długofalowa pomoc i zainteresowanie ich losem ze strony związków zawodowych i kolegów z pracy. Dlatego też Związek ZRG w Polsce włączył się w okolicznościowe i stałe wspieranie FRG i zadeklarował lepszą współpracę w przyszłości w ramach przygotowywanego stanowiska partnerów.

Związek nasz podejmuje akcje pomocy prawnej dla wdów oraz pomoc bezpłatną w zakresie drobnych remontów w gospodarstwie domowym. Będziemy inspirować związki zawodowe i kierowników przedsiębiorstw do jeszcze lepszych regulacji na rzecz poszkodowanych rodzin w zakładowych układach zbiorowych pracy.

Szanowno Państwo, przed nami dalsze cenne wystąpienia, serdecznie polecam książkę i warsztatowe opracowania, celem poszerzenia wiedzy w temacie CSR.

Dziękuję wszystkim obecnym za uczestnictwo w dzisiejszej konferencji naukowej finalizującej projekt, szczególne podziękowania kieruję w stronę moich kolegów ze ZZRG w Polsce oraz partnerom tj. GIG, FRG i Jego Ekselencji ks. arcybiskupowi Damianowi Zimoniowi oraz odważnym uczestnikom konkursu „Moje życie po wypadku”. Mam nadzieję, że efektem zrealizowanego projektu będzie między innymi wypełnienie ważnej luki społecznej, o której pozwoliłem sobie w kilku słowach, podczas mojego wystąpienia przedstawić.

Dziękuję Państwu za uwagę.